

MEMORANDUM

0100

Van: DBI/PL

No.5

datum: 15 januari 1963

Aan: DBI

GEHEIM

Onderwerp: Verband tussen interne ontwikkelingen in Indonesië en eventueel herstel van betrekkingen met Nederland.

1. Het ligt voor de hand, dat een staatsbezoek van President Soekarno aan Nederland - zoals bepleit in dezerzijds memo No.4 - diens prestige in Indonesische ogen aanzienlijk zou verhogen en daarmee ook consequenties zou hebben voor de interne politieke ontwikkelingen in Indonesië.
2. Soekarno bevindt zich thans in de situatie, dat de P.K.I. op quasi ultimatieve wijze eisen begint te stellen ten aanzien van deelneming in het kabinet en ten aanzien van reorganisatie van het staatsapparaat die voor Nasution c.s. onaanvaardbaar zijn. Het heeft er alle schijn van, dat de P.K.I. aanstuurt op een krachtmeting met het leger. Om het machtsevenwicht en daarmee zijn eigen positie te handhaven moet Soekarno zowel een openlijk conflict als een duidelijke nederlaag van een der beide partijen voorkomen. Een aanmerkelijke winst aan prestige zal het hem ongetwijfeld gemakkelijker maken zoveel gewicht in de schaal te leggen, dat verzet van een van beide opposenten tegen de door hem gewilde oplossing uitzichtloos wordt.
3. Men kan zich afvragen, of het in het belang van Nederland en het Westen is ertoe bij te dragen, dat Soekarno's régime wordt bevestigd. Indien men uitgaat van het algemeen aanvaarde feit, dat de beslissende macht in het Indonesische bestel in zijn handen ligt en dat die hem niet zonder een burgeroorlog ontworpen kan worden, dient deze vraag naar het voorkomt bevestigend te worden beantwoord. Indien wij toch voor afzienbare tijd met het Soekarno-régime te maken zullen hebben, is het het beste, dat dit zo stabiel mogelijk is. Daarbij kan het onze belangen slechts ten goede komen, als de President redenen heeft sympathiek tegenover Nederland te staan. Stoten wij Soekarno af, dan zal dit hem verder van het Westen vervreemden en hem meer geneigd maken op de communisten te steunen.

MEMORANDUM

Van:

datum:

Aan:

Onderwerp:

-2-

4. Nederland is buiten machte invloed uit te oefenen op de interne politieke strijd tussen de beide elkaar weerstrevend machtsfactoren: de communisten en het leger. Een openlijk conflict tussen deze beide zou tot politieke en economische ontwrichting leiden, misschien zelfs tot burgeroorlog. Wie hieruit als overwinnaar te voorschijn zou komen valt niet te voorspellen. (Het optimisme ten aanzien van de positie van de strijdkrachten, dat uit bepaalde U bekende berichten spreekt, is voor mij niet overtuigend). De belangen van Nederland en het Westen - en van de vrede in het algemeen - lijken met een dergelijke ontwikkeling in het toch reeds zo kwetsbare gebied van Zuid-Oost-Azië allerm minst gediend. Ook de V.S. hebben destijds al leergeld betaald met de steunverlening aan de z.g. anti-communistische rebellie van de revolutionaire regering van Sjafrudin c.s.. Zij zullen er niet spoedig toe overgaan zich opnieuw te compromitteren door ingrijpen in intern-Indonesische verhoudingen.
5. Daar een duidelijk en aanvaardbaar alternatief voor het bewind-Soekarno niet valt aan te wijzen, lijkt het Nederlands belang het meest gediend met te trachten op zo goed mogelijke voet te komen met dit bewind.